

Memòria de les activitats realitzades per la Societat Catalana de Geografia (Institut d'Estudis Catalans) durant el curs 2017-18

1. Assemblea General Ordinària

El 15 de juny del 2017 tingué lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corresponent al curs 2016-17. Obrí l'acte el president, Josep Oliveras Samitier, destacant algunes de les activitats dutes a terme.

A continuació, es presentaren i s'aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, la memòria d'activitats del curs 2016-17, l'estat de comptes del 2016 i el pressupost del 2017.

Tot seguit es procedí a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern, que restà constituïda així:

Presidència	Josep Oliveras Samitier
Vicepresidència	Jesús Burgueño Rivero
Tresoreria	Albert Pèlachs Mañosa
Secretaria	Rafael Giménez Capdevila
Vocalia primera	Anna Ortiz Guitart
Vocalia segona	Núria Benach Rovira
Vocalia tercera	David Pavón Gamero
Vocalia quarta	Jordi Royo Climent
Vocalia cinquena	Joaquim Farguell Pérez
Vocalia sisena	Mariàngels Trèmols Gironell
Vocalia setena	Meritxell Gisbert Traveria
Vocalia vuitena	Jordi Ramoneda Civil
Delegat IEC	Oriol Nel-lo Colom

2. Activitats científiques

Conferències, debats i presentacions de publicacions

20 de juliol del 2017 | Lliurament del Premi Rafel Llussà a Treballs Final de Màster, organitzat conjuntament per la SCG i el Consell d'Estudis del

Màster Interuniversitari en Polítiques i Planificació per a les Ciutats, l'Àmbient i el Paisatge. Conferència: «La transformació olímpica de Barcelona, 25 anys després: paisatge i llegat urbà al Parc de la Vall d'Hebron», a càrrec d'Eduard Bru, catedràtic de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (UPC). Intervencions en record de Rafel Llussà i Torra (1957-2014) a càrrec de Matelda Reho (coordinadora del Màster) i Josep Oliveras (president de la Societat Catalana de Geografia). Lliurament del premi a càrrec de Pilar Riera i Isabel Salamaña, membres del Jurat.

10 d'octubre del 2017 | Conferència de Carlos A. de Mattos, professor de la Universidad Católica de Chile: *Gobernanza neoliberal, crisis global y mutaciones urbanas en América Latina*. Organitzada en el marc del VIII seminari Rideal (Red de investigación sobre áreas metropolitanas de Europa y América Latina).

24 d'octubre del 2017 | Conferència inaugural del curs: Josep Vicent Boira, geògraf, professor a la Universitat de València i secretari autonòmic d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori de la Generalitat Valenciana: *De la governança del Corredor Mediterrani a la planificació supramunicipal*.

28 de novembre del 2017, Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa | Les Bases de Manresa i el model territorial de Catalunya. Intervencions del Dr. Jesús Burgueño i Rivero, catedràtic de la Universitat de Lleida i vicepresident de la Societat Catalana de Geografia; Dr. Josep Oliveras i Samitier, catedràtic de la Universitat Rovira i Virgili i president de la Societat Catalana de Geografia; i Dr. Xavier Forcadell i Esteller, coordinador general de la Diputació de Barcelona. Sessió coorganitzada amb la Diputació de Barcelona en el marc de la commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa.

12 de desembre del 2017 | Acte en record de Lluís Casassas i Simó (1922-1992), en ocasió del 25è aniversari del seu traspàs. Intervencions d'Enric Bertran, David Casassas i Enric Mendizàbal. Introducció de Josep Oliveras, president de la SCG.

20 de desembre del 2017 | En el marc de l'any Bertrana 2017, commemoració del 125è aniversari del naixement d'Aurora Bertrana (1892-1974), la primera dona sòcia de la SCG. Sessió amb quatre convidades especialistes des de diferents àmbits en la vida i obra d'Aurora Bertrana: Marta Vallverdú i Borràs (doctora en Filologia Catalana i catedràtica de l'Institut La Llauna de Badalona), Neus Real Mercadal (doctora en Filologia Catalana i professora agregada de la Universitat Autònoma de Barcelona), Mariàngela Vilallonga (doctora en Filologia Clàssica i catedràtica de Filologia Llatina de la Universitat de Girona) i Maria Dolors Garcia Ramón (doctora en Geografia i catedràtica emèrita de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona).

11 de gener del 2018 | Record dels 50 anys de la publicació del primer volum de la *Geografia de Catalunya* de l'editorial AEDOS (1964-1974): estructures del relleu i geomorfologia. Intervencions de: David Serrat i Congost, catedràtic de geodinàmica externa de la Universitat de Barcelona; Xavier Berastegui, geòleg i subdirector adjunt de Geologia i Suport a la Legalitat de l'Institut Cartogràfic

i Geològic de Catalunya, i Marc Oliva Franganillo, geògraf i investigador del programa Ramon y Cajal, adscrit al Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona.

15 de febrer del 2018 | Conferència *Algunes visions de la ciutat al cinema*, a càrrec de Juan Manuel Garcia Ferrer, Societat Catalana de Geografia.

12 de març de 2018 | “La geografia crítica i l’economia crítica a Catalunya”. Acte d’homenatge a l’economista Carme Massana, presidit pel president de la Societat Catalana de Geografia, Josep Oliveras, i el vicepresident de la Societat Catalana d’Economia, Joan Ramon Rovira i Homs. Intervencions de: Horacio Capel, geògraf, Universitat de Barcelona; Amador Ferrer, urbanista, AFAC; Oriol Nello, geògraf, Universitat Autònoma de Barcelona; Francesc Roca, economista, Universitat de Barcelona, i Antoni Montserrat, economista, Societat Catalana d’Economia.

21 de març del 2018 | Conferència de Toni López Gay, investigador del Centre d’Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona: *La pugna per viure a la ciutat: població, polarització i canvi urbà*.

12 d’abril del 2018 | Taula rodona “La Geografia a les aules: quin és el seu espai?”, amb la participació de Montserrat Oller, coordinadora de l’especialitat de geografia i història del màster de formació del professorat d’educació secundària de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB); Salvador Calabuig, coordinador de l’àmbit de socials del màster de formació del professorat d’educació secundària de la Universitat de Girona; Ángel Manzano, mestre de l’Escola Cooperativa El Puig d’Esparreguera; Xavier Giner, professor de l’Institut La Vall del Tenes i de didàctica de les ciències socials a la UAB; David Expósito, exalumne i estudiant de periodisme a la Universitat Pompeu Fabra. Moderador: Jordi Royo, vocal de la SCG.

25 d’abril del 2018 | Conferència de John Willinsky, professor de la Universitat de Stanford i director del Public Knowledge Project: *The historical roots and future directions of open access to learning*. Organitzada per l’Associació Catalana de Sociologia amb la col·laboració de 17 societats filials de l’IEC, entre les quals la SCG.

29 de maig del 2018 | Presentació del llibre Yi-Fu Tuan: *El arte de la geografía*, editat per Joan Nogué (col·lecció “Espacios críticos”, núm. 11, Icaria editorial, 2018). A càrrec de Joan Nogué (Universitat de Girona). Introducció i moderació: Abel Albet (Universitat Autònoma de Barcelona).

12 de juny del 2018 | Conferència de Juan Antonio Marco Molina, catedràtic de Biogeografia del Departament d’Anàlisi Geogràfica Regional i Geografia Física de la Universitat d’Alacant: *Paisatge i canvi global al migjorn valencià: des del cim de l’Aitana al litoral del Cap Roig (Oriola)*. Prèviament, Assemblea General de socis.

Cursos i jornades

24 de gener del 2018 a l'IEC | Debat sobre “La situació acadèmica i professional de la geografia: reptes i propostes”, amb la participació de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Geografia, la Junta directiva de l'Associació de Geògrafs Espanyols (AGE), representants dels departaments de Geografia de les universitats catalanes i del Colegio de Geógrafos.

9 de febrer del 2018 a l'Espai Plana de l'Om de Manresa | Jornada sobre dinamització econòmica i territorial de les ciutats no metropolitanes, en el marc de la commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa. Intervencions dels economistes Germà Bel Queralt i Miquel Puig Raposo, i posterior taula rodona amb la participació dels alcaldes de Manresa, Balaguer, Olot i Reus, ciutats que van acollir l'Assemblea de la Unió Catalanista en anys posteriors a la que es va celebrar a la capital del Bages el 1892. Moderació: Josep Oliveras Samitier, catedràtic de la Universitat Rovira i Virgili i president de la Societat Catalana de Geografia. Organització a càrrec del col·lectiu 3Ct –que inclou Gest!, UOC, EPSEM, CTM Centre Tecnològic i UManresa-FUB– amb el suport de l'Ajuntament de Manresa i la Comissió del 125è aniversari de les Bases de Manresa.

14 de març del 2018 a l'Espai Plana de l'Om de Manresa | Jornada sobre el desenvolupament local i el patrimoni natural i cultural a Catalunya. Ponències a càrrec de Rosa Serra (Diputació de Barcelona), Ignasi Aldomà (Universitat de Lleida), Jaume Salvat (Universitat Rovira i Virgili), Pere Sala (Observatori del Paisatge) i Joan Closa (Diputació de Barcelona). Coorganitzada amb la Diputació de Barcelona.

6 d'abril del 2018 | La nit de la Geografia, *European Night of Geography*, esdeveniment que enguany té lloc en 7 països europeus i per primer cop a Catalunya. Tres activitats: “Fer cim a la Mola, Sant Llorenç del Munt”, sobre la percepció del paisatge i del territori a la nit; “Birres geogràfiques”, tertúlia en un pub de Barcelona sobre la importància de la geografia i la tasca dels geògrafs; “La Masia de Castelló (terme municipal de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, Baix Camp): projecte de recuperació d'un nucli abandonat”.

17, 24 i 26 d'abril del 2018, a la Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Geografia | Curs d'introducció a LiDAR amb programari lliure de cartografia digital, a càrrec de Joan-Cristian Padró i Meritxell Gisbert. Amb la col·laboració de la Universitat Autònoma de Barcelona.

3 i 5 de maig del 2018 | Curs “El Delta de la Tordera: una relació tensa entre la dinàmica natural i la pressió humana”, a càrrec de Josep M. Panareda. Dijous 3 de maig: sessió de continguts a la sala Puig i Cadafalch. Dissabte 5 de maig: sortida al delta de la Tordera (desplaçament en tren).

10 de maig del 2018 | Sessions XV i XVI del XV Col·loqui Internacional de Geocrítica. Col·laboració de la SCG amb la Universitat de Barcelona.

6 de juny del 2018 | La situación de la Geografía en otros ámbitos univer-

sitarios y nuevas experiencias en la formulación de planes de estudio. Jornada organitzada en col·laboració amb l'*Asociación de Geógrafos Españoles* (AGE).

Sortides d'estudi, excursions i viatges

28 d'octubre del 2017 | Sortida al poblat ilerget dels Vilars a Arbeca (les Garrigues) i estany d'Ivars-Vila-sana (Pla d'Urgell).

20 de gener del 2018 | Sortida als barris del Besòs i de la Mina, entre Barcelona i Sant Adrià de Besòs. Visita guiada per Jordi Royo, membre de la Junta de la Societat i professor de geografia a l'Institut Barri Besòs, i Josep M. Monferrer, ànima de l'Arxiu Històric del barri de la Mina i el Camp de la Bota.

24-30 de març del 2018 | Viatge de Setmana Santa a Madeira i Porto Santo, organitzat per Viatges Panorama ITC en col·laboració amb la Societat Catalana de Geografia i conduït per João Carlos dos Santos Garcia, professor de Geografia de la Universidade do Porto, i Ilídio Sousa, director executiu de l'Associação Insular de Geografia.

14 d'abril del 2018 | Sortida a Olesa de Montserrat, amb Joan Soler Gironès, geògraf i guia de l'Ajuntament d'Olesa.

16-17 de juny del 2018 | Excursió a la serra del Cadí, del Berguedà a la Cerdanya: del Pont de Sant Nazari a Sant Serni.

Publicacions

Revista *Treballs de la SCG*:

– núm. 83: edició digital el juliol del 2017 i distribuït en paper el setembre del 2017.

– núm. 84: edició digital el gener del 2018 i distribuït en paper el març del 2018.

– núm. 85: preparació dels textos per a l'edició, maig-juliol del 2018.

Premis de la Societat

La 14a convocatòria del **premi Joan Palau Vera** (2017), adreçat a estudiants de batxillerat, ha estat declarada deserta.

El 23è **premi Lluís Casassas i Simó** (convocatòria 2017) per a treballs d'iniciació a la recerca en el domini de la geografia, ha estat atorgat a Martí Pol Nuevo pel treball "Anàlisi de la imatge. Cas d'estudi: l'evolució del model turístic de l'Illa de Menorca". A més, s'ha fet una menció especial als treballs: "Antropització del litoral sud de Gran Canària: de la ineptitud territorial a l'urbanisme massiu", presentat per Anna Boqué Ciurana; i "Anàlisi de la percepció paisatgística del delta de l'Ebre: una interpretació espacial i qualitativa de les imatges de Wikiloc", presentat per Aitor Àvila Callau.

La Societat a internet i a les xarxes socials

A juny del 2018, la Societat manté tres pàgines web actives:

– *Obrador Obert*
<http://scg.iec.cat/>

Entre l'1 de juny de 2017 i el 31 de maig de 2018 han estat efectuades 13.391 visites, o sessions de consulta, per 8.457 visitants, o usuaris singulars. Cada visita ha comportat l'accés a una o a diverses pàgines. El nombre total d'accessos a pàgines ha estat de 35.957, els quals han obert efectivament, una vegada com a mínim, 3.262 pàgines de les 6.737 actives a l'obrador obert SCG en data de 31 de maig de 2018. Aquestes visites han tingut per origen localitats de les terres de parla catalana en un 85% dels casos. Un 7% va tenir per origen els Estats Units d'Amèrica i la Gran Bretanya, un percentatge, altra volta, prou notable. El 8% restant va tenir per origen altres localitats d'arreu del món.

– *Eines i recursos per a l'Ensenyament de la Geografia*
<http://ensenyament-geografia.espais.iec.cat/>

Dades de trànsit del darrer any (juny 2017 a maig 2018): 4.229 usuaris únics; 13.094 visualitzacions.

– *L'àgora de la Geografia*
<http://lagora-geografia.espais.iec.cat/>

Durant els darrers mesos aquesta pàgina té una freqüentació mitjana mensual de 1000 usuaris.

Comptes a les xarxes socials (juny del 2018):

– Twitter	1.665 seguidors
– Facebook	1.030 seguidors
– Instagram	inici novembre 2017, 392 seguidors

3. Altres activitats destacades

La Societat és membre de ple dret de l'Association of Geographical Societies in Europe (EUGEO) i del Comité Español de la Unión Geográfica Internacional.

El 24 de gener del 2018 va tenir lloc a Barcelona una trobada entre la Junta de Govern de la SCG i la Junta directiva de l'Asociación de Geógrafos Españoles (AGE) per explorar possibles col·laboracions entre ambdues entitats.

La Societat ha participat en les activitats del Grup d'entitats promotores de la Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya.

El president de la SCG ha assistit a la major part de les sessions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i dels plens de l'IEC.

L'IEC ha concedit un ajut al projecte de recerca "La geografia a Catalunya vista des de la SCG", presentat per Maria Dolors Garcia i Ramon com a ponent, Enric Bertran González com a investigador principal i els també socis

Pau Alegre Nadal, Jesús Burgueño Rivero, Enric Mendizàbal Riera, Carme Montaner Garcia i Roser Serra Coma com a membres de l'equip de recerca.

La Societat ha iniciat el projecte de redacció d'un llibre de referència sobre la Geografia de Catalunya, "Per una nova visió geogràfica de Catalunya", sota la direcció del vicepresident Jesús Burgueño.

La Societat participa a la Taula de la Geografia, juntament amb els departaments de Geografia de les universitats públiques catalanes, que impulsa l'EspaiGeo, iniciativa per a la divulgació de l'ensenyament i dels resultats de la recerca en Geografia a Catalunya.

La Societat dona suport al pla d'estudis del màster en gestió d'àrees de muntanya, coordinat per la Universitat de Lleida, que compta a la participació de totes les universitats públiques catalanes.

Des de la redacció de la revista del TERMCAT, *Terminàlia*, s'ha sol·licitat la col·laboració de la Societat per a redactar ressenyes biogràfiques de Pau Vila i de Marc-Aureli Vila, que apareixeran en un número monogràfic sobre termes geogràfics.

El 18 d'agost de 2017 el president publicà una nota de rebuig als actes terroristes comesos a Catalunya uns dies abans.

El 6 de novembre del 2017 la Junta de Govern de la Societat aprovà un manifest en relació a la situació política de Catalunya.

Per tercer any consecutiu, la SCG ha estat l'única filial de l'IEC en organitzar l'elecció a la Junta de Govern en format digital.

La Junta vol impulsar l'elaboració d'un manual d'ús de la identitat corporativa de la Societat, posant el valor el logotip original i definint la relació amb la de l'IEC.

4. Obituari

Des de la darrera assemblea, la Junta ha tingut coneixement del traspàs del següents socis o antics socis:

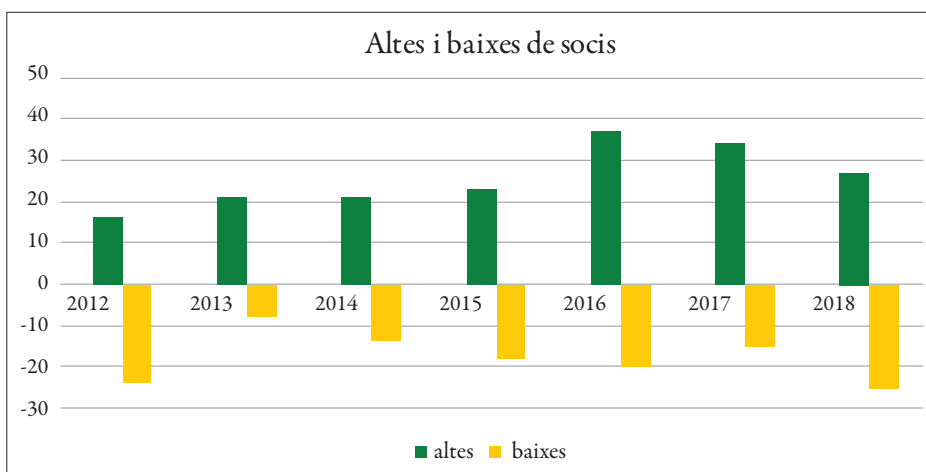
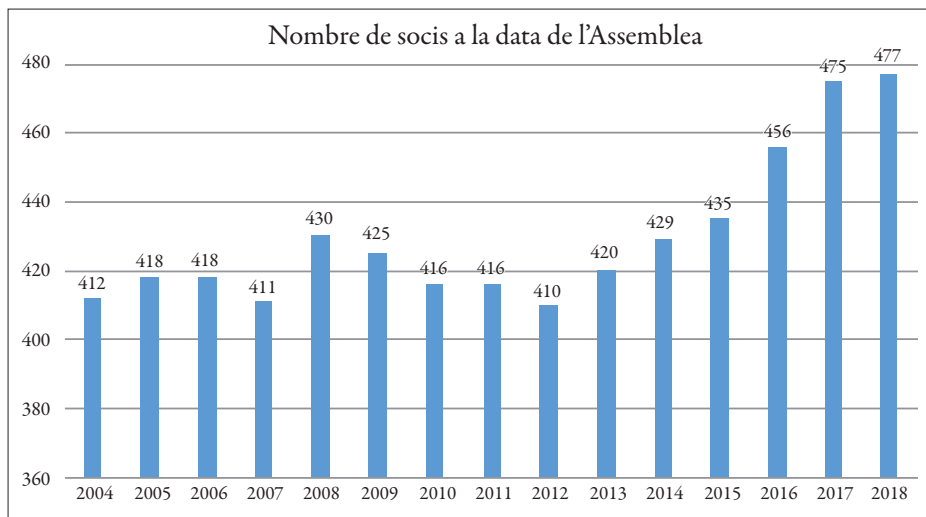
- Blasi Sofías, Angelina
- Garcia i Casaponsa, Miquel

5. Nombre de socis i sòcies

A 9 de juny del 2018, el nombre de socis i sòcies de la SCG és de 477, distribuïts segons es detalla a la taula següent. Un 33,3% són dones i un 66,7% homes. El nombre de socis i sòcies honoraris representa l'1,9% del total i el d'estudiants el 10,1%. Des de l'Assemblea general del 2017, s'han registrat 27 altes i 25 baixes. Un total de 157 socis i sòcies ho són des de fa 25 o més anys, el 32,9% del total.

	dona	home	total
Honorari	2	7	9
Numerari	148	272	420
Numerari estudiant	9	39	48
Total	159	318	477

L'evolució del nombre de socis és positiva des del 2012, amb més altes que baixes en cada curs, com es pot comprovar als gràfics següents.

Barcelona, 12 de juny del 2018

El secretari, **Rafael Giménez Capdevila**
 Vist i plau, el president, **Josep Oliveras Samitier**